

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С. З. Гжицького

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра історії України, економічної теорії та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету
економіки та менеджменту

Грибак О. Я.

(прізвище та ініціали, підпис)

.. 26 ..

05

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK7 Міжнародні економічні відносини

(код і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) СП
(назва освітнього рівня)

Галузь знань 07 – «Управління та адміністрування»
(назва галузі знань)

Спеціальність 073 – «Менеджмент»
(назва спеціальності)

Освітня програма « Менеджмент»
(назва)

Вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2022 р

Робоча програма з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» скорочена форма навчання.

Укладачі:

Ст. викладач, к.е.н.
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

О.Я. Гримак
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри історії України, економічної теорії та туризму
(назва кафедри)

протокол від 05 05 2022 року № 5-1

завідувач кафедри історії України, економічної теорії та туризму
(назва кафедри)

(підпис) Кучин Л.П.
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності менеджмент
(назва спеціальності)

протокол № 6 від «04» 05 2022 р.

Голова НМКС

(підпис, прізвище та ініціали) Вовк М.В.

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту
(назва факультету)

протокол № 2 від «25» 05 2022 р.

Голова НМРФ

(підпис, прізвище та ініціали) С.І. Гончаренко

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 6 від «26» 05 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	3/90	-
Усього годин аудиторної роботи	48	-
в т.ч.:	-	-
• лекційні заняття, год.	16	-
• практичні заняття, год.	32	-
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	42	-
Форма контролю	залік	-

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:
для денної форми здобуття освіти – 53,3 %.

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є система взаємозв'язків національних економік різних країн на основі міжнародного поділу праці.

Мета навчальної дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів системи спеціальних знань з проблем міжнародних економічних відносин (МЕВ).

Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: «Основи економічної теорії», «Макроекономіка».

Здобуті знання з «Міжнародні економічні відносини» є основою для вивчення наступної навчальної дисципліни «ЗЕД підприємства».

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК(ФК))

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей:

– **загальні компетентності:**

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК₁₁).
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності (ЗК₁₃)
- здатність працювати у міжнародному контексті (ЗК₁₄)
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК₁₅).

– **спеціальні (фахові) компетентності:**

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК₂).

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності (ПРН₁₅).

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади міжнародних економічних відносин												
Тема 1. Міжнародні економічні відносини (МЕВ): предмет, завдання і значення, основні етапи розвитку	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 1	16	4	8	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Розділ 2. Основи міжнародних економічних відносин												
Тема 3. Міжнародний поділ праці (МПП) як основа МЕВ	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Міжнародна торгівля в системі МЕВ	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Міжнародний рух капіталу	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 2	24	6	12	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Розділ 3 Міжнародні економічні відносини у сучасному світі												
Тема 6 Міжнародні науково-технічні відносини	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7 Міжнародна трудова міграція	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 8 Світова валютна система	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 3	24	6	12	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Інша самостійна робота	26	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	16	32	-	-	42	-	-	-	-	-	-

3.3.Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1 ^а	Тема 1. Міжнародні економічні відносини (МЕВ): предмет, завдання і значення, основні етапи розвитку Предмет та завдання курсу міжнародних економічних відносин. Суть категорії МЕВ. Види та особливості МЕВ. Рівні, форми, об'єкти і суб'єкти МЕВ.	2	-
2	Тема 2. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин Сутність та особливості середовища МЕВ. Характеристика факторів політико-правового середовища. Характеристика факторів економічного середовища	2	-
3	Тема 3. Міжнародний поділ праці (МПП) як основа МЕВ Суть і фактори розвитку міжнародного поділу праці (МПП). Основні форми МПП	2	-
4	Тема 4. Міжнародна торгівля в системі МЕВ Сутність та значення міжнародної торгівлі в системі МЕВ. Система показників, що характеризує участь країн у міжнародній торгівлі. Механізм та форми міжнародної торгівлі	2	-
5	Тема 5. Міжнародний рух капіталу Суть та причини міжнародного руху капіталу. Форми міжнародного руху капіталу.	2	-
6	Тема 6. Міжнародні науково-технічні відносини Суть та особливості науково-технічних відносин. Міжнародна передача технологій.	2	-
7	Тема 7. Міжнародна трудова міграція Сутність, класифікація та особливості міжнародних міграційних процесів. Напрями та наслідки міжнародної міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів.	2	-
8	Тема 8. Світова валютна система Суть та взаємозв'язки національних, міжнародних та світових валютних систем. Валюта в міждержавних відносинах, види валют та їх оборотність. Поняття та режими валютного курсу.	2	-
Усього годин		16	-

3.4. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Міжнародні економічні відносини (МЕВ): предмет, завдання і значення, основні етапи розвитку Предмет та завдання курсу міжнародних економічних відносин. Суть категорії МЕВ. Види та особливості МЕВ. Рівні, форми, об'єкти і суб'єкти МЕВ.	4	-
2	Тема 2. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин Сутність та особливості середовища МЕВ. Характеристика факторів політико-правового середовища. Характеристика факторів економічного середовища	4	-
3	Тема 3. Міжнародний поділ праці (МПП)- як основа МЕВ Суть і фактори розвитку міжнародного поділу праці (МПП) Основні форми МПП	4	-
4	Тема 4. Міжнародна торгівля в системі МЕВ Сутність та значення міжнародної торгівлі в системі МЕВ. Система показників, що характеризує участь країн у міжнародній торгівлі. Механізм та форми міжнародної торгівлі.	4	-
5	Тема 5. Міжнародний рух капіталу Суть та причини міжнародного руху капіталу. Форми міжнародного руху капіталу.	4	-
6	Тема 6. Міжнародні науково-технічні відносини Суть та особливості науково-технічних відносин. Міжнародна передача технологій.	4	-
7	Тема 7. Міжнародна трудова міграція Сутність, класифікація та особливості міжнародних міграційних процесів. Напрями та наслідки міжнародної міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів.	4	-
8	Тема 8. Світова валютна система Суть та взаємозв'язки національних, міжнародних та світових валютних систем. Валюта в міждержавних відносинах, види валют та їх оборотність. Поняття та режими валютного курсу.	4	-
Усього годин		32	-

3.5. Самостійна робота

№з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Міжнародні економічні відносини (МЕВ): предмет, завдання і значення, основні етапи розвитку Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі.	2	-
2	Тема 2. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин Характеристика факторів соціально-культурного та інфраструктурного середовища.	2	-
3	Тема 3. Міжнародний поділ праці (МПП) як основа МЕВ Проблеми участі України у міжнародному поділі праці.	2	-
4	Тема 4. Міжнародна торгівля в системі МЕВ Основні методи міжнародної торгівлі.	2	-
5	Тема 5. Міжнародний рух капіталу Суть правила Вальраса.	2	-
6	Тема 6. Міжнародні науково-технічні відносини Міжнародне технічне сприяння.	2	-
7	Тема 7. Міжнародна трудова міграція Інтеграція України в міждержавний обмін робочою силою.	2	-
8	Тема 8. Світова валютна система Етапи еволюції світової валютної системи.	2	-
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		26	-
Усього годин		42	-

4. Індивідуальні завдання

З метою покращення успішності здобувачів вищої освіти та підвищення його балів за поточний контроль, протягом семестру їм може додатково надаватися індивідуальне завдання (написання реферату і виконання описових завдань) з таких тем:

1. Теоретичні засади міжнародних лізингових відносин
2. Міжнародні економічні відносини: суб'єкти, форми та рівні
3. Поняття міжнародного ринку капіталів, особливості становлення
4. Міжнародна економічна інтеграція
5. Міжнародні валютні відносини: суть та інструменти регулювання
6. Міжнародний франчайзинг: теоретичні основи.
7. Сучасна зовнішньоторговельна політика України: основні засади.
8. США як міжнародний лідер економіки
9. Міжнародні позики та кредитування.
10. Міжнародне науково-технічне співробітництво: суть та структура

11. Міжнародний лізинг як форма диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків України.
12. Об'єктивні основи розвитку світового господарства
13. НАФТА: північноамериканська угода про вільну торгівлю
14. Міжнародні розрахунки та світова валютна система
15. Сучасне світове господарство: суть та структура.
16. Форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля.
17. Міжнародні економічні відносини: валютний курс та платіжний баланс
18. Вивчення зовнішньоторговельної політики: теоретико-методологічні аспекти.
19. Спільні підприємства в Україні: специфіка розвитку.
20. Спільні підприємства: створення та функціонування.
21. Дослідження спільного підприємництва: теоретичні аспекти.
22. Міжнародний бізнес в Україні: умови та особливості розвитку.
23. Державна митна служба України.
24. Регулювання експортних операцій в Україні.
25. Міжнародна українська політика.

5. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій, як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, ділові ігри, кейс-метод.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Дискусії передбачають обмін думками й поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

6. Методи контролю

Форми проведення поточної перевірки протягом семестру:

- ❖ усна співбесіда;
- ❖ письмове фронтальне опитування;
- ❖ письмова перевірка з урахуванням специфіки предмету;
- ❖ експрес-контроль (тестовий);
- ❖ колоквіуми;
- ❖ консультація з метою контролю;
- ❖ домашнє завдання групового чи індивідуального характеру;
- ❖ перевірки виконання самостійної роботи.

Підсумковий (залік, екзамен) контроль проводиться тільки за 100-бальною шкалою, з якою є узгодженими 4-бальна шкала і шкала ECTS (табл.1). Завдяки такому узгодженню шкал отримується один і той же об'єктивний результат оцінювання знань.

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

При визначенні рівня успішності студентів використовують систему оцінки знань, яка зорієнтована на стимулювання систематичної аудиторної та самостійної роботи студентів.

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (екзаменаційного, залікового та підсумкової атестації).

Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за підсумковий контроль становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1).

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування та письмового експрес-контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування.

Всі види поточних контрольних заходів оцінюються за національною шкалою, входять в обчислення середнього арифметичного значення (САЗ).

Максимальна кількість балів за засвоєння тем з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» протягом семестру становить 100:

$$100 (\text{ПК}) = 100;$$

де:

100 (ПК) – 100 максимальна кількість балів з поточного контролю, яку може набрати студент за семестр.

$$\text{ПК} = \frac{100 * \text{САЗ}}{5} = 20 * \text{САЗ}$$

Таблиця 1. Шкала оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи) практики	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисциплін	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно") (90-100 балів)	Виставляється студенту, який систематично відвідував заняття і працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.
4 ("добре") (82-89 балів)	Виставляється студенту, який систематично відвідував заняття і працював протягом семестру, виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконував передбачені програмою завдання, засвоїв основну та додаткову літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.
4 ("добре") (74-81 балів)	Виставляється студенту, який відвідував заняття і працював протягом семестру, виявив достатні знання навчально-програмного матеріалу, повністю виконував передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни.
3 ("задовільно") (64-73 балів)	Виставляється студенту, який частково відвідував заняття протягом семестру, виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в достатньому обсязі, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, але допускає окремі помилки, при цьому володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науковопедагогічного працівника.

3 ("задовільно") (60-63 балів)	Виставляється студенту, який переважно не відвідував заняття протягом семестру, виявив посередні знання основного навчально-програмного матеріалу, при виконанні завдань, передбачених програмою, допускає помилки, але без втручання науково-педагогічного працівника не в змозі їх подолати.
2 ("незадовільно") (1-34 балів)	Виставляється студенту, який переважно не відвідував заняття протягом семестру, не виявив загальних знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не в змозі їх виправити самостійно та з допомогою науково-педагогічного працівника, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

8. Навчально-методичне забезпечення

Кушнір Л.П., Добрянська М.В. Методичні рекомендації до семінарських занять та виконання самостійної роботи з дисципліни "Міжнародні економічні відносини" для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності "Менеджмент". – Львів, 2021.– 49с.

9. Рекомендована література Базова

1. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: підручник. К.: Кондор, 2019. 266 с.
2. Козак Ю. Міжнародні економічні відносини: підручник К.: ЦНЛ 2019. 400с.
3. Мазаракі А.А. Міжнародні економічні відносини : підручник : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 612 с
4. Романчиков В.І. Міжнародні економічні відносини: навч.посіб. для студ.вищ. навч. закл./ В.І.Романчиков, І.О.Романченко. К.: ЦУЛ, 2018. 256 с.

Допоміжна

1. Борзенко О. О. Структурні деформації на світових фінансових ринках після 1990-х років: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 448 с.
2. Довгаль О.А., Казакова Н.А. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.

3. Козик В.В., Л.А. Панкова, Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2017. 277 с.
4. Кузьмін О.Є. Конкурентоспроможність підприємства: планування та діагностика: /Монографія/ О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, О.П. Романко; за заг. ред. д.е.н., проф. Кузьміна О.Є. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 180 с.
5. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 948 с.
6. Одягайло В.М. Міжнародна економіка: навч. посіб./ В.М.Одягайло. - К.: Знання, 2005. 397 с.
7. Орехова Т.В. Конкурентні стратегії національних виробників агропромислової продукції у сучасній парадигмі глобального економічного середовища: монографія / за заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 144 с.
8. Савченко М.В. Управління сталим розвитком національних соціально-економічних систем: монографія. Донецьк: Цифрова типографія. 2013. 348 с.
9. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2001. 488 с.
10. Школа І.М. Міжнародні економічні відносини: Підручник / За ред. І. М. Школи. К.: КНЕУ, 2019. 589с.

10. Інформаційні ресурси

1. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua> (дата звернення 13.07.2021).
2. Львівська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.lounb.lviv.ua> (дата звернення 16.07.2021).
3. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2021).
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 16.07.2021).